

WOJEWODA OPOLSKI

ul. Piastowska 14
45-081 Opole

Opole, 9 lutego 2026 r.
PS.I.431.4.22.2025.WM

**Pani
Krystyna Barbara Pacak
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Lubszy
ul. Szkolna 1a
49-313 Lubsza**

Wystąpienie pokontrolne

I. Dane identyfikacyjne kontroli

1. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubszy
ul. Szkolna 1a, 49-313 Lubsza

2. Podstawa prawna podjęcia kontroli

art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r. poz. 428), w związku z art. 20 ust. 1 i art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1208) oraz w związku z art. 6 ust. 4 pkt 4 z uwzględnieniem art. 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224 ze zm.).

3. Zakres kontroli

1) przedmiot kontroli: realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych¹.

2) okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2024 r. do 27 sierpnia 2025 r.

4. Rodzaj kontroli: kompleksowa

5. Tryb kontroli: zwykły

¹ Nazywanej dalej „ustawą”

6. Termin kontroli: 27-29 sierpnia 2025 r.

7. Skład zespołu kontrolnego:

- **Wojciech Medoliński** - Inspektor Wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu – kierownik zespołu kontrolnego;
- **Jakub Krajewski** - Inspektor Wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu.

8. Kierownik jednostki kontrolowanej

Pani Krystyna Barbara Pacak, pełniąca funkcję Kierownika od 1 lipca 1990 r.

9. Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod nr 18.

II. Ocena skontrolowanej działalności ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta

W wyniku kontroli **pozytywnie z nieprawidłowościami** ocenia się działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubszy² w kontrolowanym zakresie.

W toku kontroli badano następujące zagadnienia:

- prawidłowość upoważniania pracowników jednostki kontrolowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie przyznawania świadczeń rodzinnych;
- prawidłowość postępowania jednostki kontrolowanej w zakresie obowiązku utworzenia komórki organizacyjnej do realizacji świadczeń rodzinnych, braku nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej oraz nienaruszaniu norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej;
- zasadność przyznawania i odmowy przyznania świadczeń rodzinnych pod względem zgodności z obowiązującym prawem;
- sposób i tryb postępowania w zakresie przyznania świadczeń rodzinnych;
- terminowość ustalania prawa oraz wypłacania należnych świadczeń rodzinnych wnioskodawcom.

² Nazywanego dalej „OPS w Lubszy”

Zastrzeżenia kontrolerów dotyczyły:

- braku w aktach sprawy w momencie rozpoczęcia czynności kontrolnych w jednostce metryk prowadzonych postępowań w przypadku decyzji stwierdzających nienależnie pobrane zasiłki rodzinne wraz z dodatkami oraz decyzji stwierdzającej nienależnie pobrany zasiłek pielęgnacyjny, co narusza art. 66a § 3 k.p.a.;
- kumulacji kilku postępowań na jednym wydruku metryki w przypadku decyzji stwierdzających nienależnie pobrane zasiłki rodzinne wraz z dodatkami oraz decyzji stwierdzającej nienależnie pobrany zasiłek pielęgnacyjny, co narusza art. 66a § 2 k.p.a.;
- nieprecyzyjnie sformułowanych rozstrzygnięć decyzji przyznających prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, wydanych na podstawie art. 5 ust. 3-3c ustawy, co narusza art. 107 § 1 pkt. 5 k.p.a.;
- uzasadniania decyzji administracyjnych w sposób niewyczerpujący wymogów określonych w art. 107 § 3 k.p.a., w odniesieniu do decyzji w przedmiocie zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia rodzicielskiego;
- udzielenia Kierownikowi OPS w Lubczy przez Wójta Gminy Lubcza upoważnienia na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy bez imiennego oznaczenia osoby upoważnianej, co narusza art. 268a k.p.a.;
- powierzenie pracownikowi socjalnemu realizacji zadań wynikających z ustawy, w sytuacji niespełnienia przez OPS w Lubczy standardów zatrudnienia przewidzianych w art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214), co narusza art. 20 ust. 4 ustawy.

Nie wniesiono zastrzeżeń w zakresie:

- prawidłowości postępowania jednostki kontrolowanej w zakresie obowiązku utworzenia komórki organizacyjnej do realizacji świadczeń rodzinnych;
- terminowości ustalania prawa oraz wypłacania należnych świadczeń rodzinnych wnioskodawcom.

Ustalenia kontroli

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS w Lubczy wynika, że w okresie poddanym kontroli wydano:

- 1) **103** decyzje przyznające świadczenia rodzinne, w tym:

- a) **40** decyzji przyznających zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
 - b) **41** decyzji przyznających zasiłek pielęgnacyjny,
 - c) **5** decyzji przyznających świadczenie pielęgnacyjne (wydane wyłącznie na podstawie nowych zasad obowiązujących od dnia 1 stycznia 2024 r.),
 - d) **9** decyzji przyznających jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka,
 - e) **8** decyzji przyznających świadczenie rodzicielskie;
- 2) **9** decyzji odmawiających przyznania prawa do świadczeń rodzinnych, w postaci zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, zasiłku pielęgnacyjnego i jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka;
- 3) **3** decyzje w sprawie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, w odniesieniu do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego i zasiłku pielęgnacyjnego.

Z informacji przekazanej przez Kierownika OPS w Lubczy wynika również, że w okresie poddanym kontroli nie była wypłacana zapomoga, o której mowa w art. 22a ust. 1 ustawy. Rada Gminy Lubsza, na podstawie delegacji ustawowej zawartej w art. 22b ust. 1 ustawy, w dniu 6 grudnia 2018 r. podjęła natomiast Uchwałę nr II/14/2018 w sprawie ustanowienia dla mieszkańców Gminy Lubsza świadczeń z tytułu wieloletniego pożycia małżeńskiego (Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 2018 r. poz. 3448).

W trakcie kontroli weryfikacji poddano losowo wybraną dokumentację **60** postępowań, w tym:

- **17** spraw (42,5%) zakończonych wydaniem decyzji przyznających zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
- **17** spraw (41,5%) zakończonych wydaniem decyzji przyznających zasiłek pielęgnacyjny;
- **5** spraw (100%) zakończonych wydaniem decyzji przyznających świadczenie pielęgnacyjne, wydanych wyłącznie na podstawie nowych zasad obowiązujących od 1 stycznia 2024 r.;
- **5** spraw (55,6%) zakończonych wydaniem decyzji przyznających jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka;

- **4** sprawy (50%) zakończone wydaniem decyzji przyznających świadczenie rodzicielskie;
- **9** spraw (100%) zakończonych wydaniem decyzji odmawiających przyznania świadczenia rodzinnego, w postaci zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, zasiłku pielęgnacyjnego i jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka;
- **3** sprawy (100%) zakończone wydaniem decyzji o nienależnie pobranych świadczeniach rodzinnych, zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego i zasiłku pielęgnacyjnego.

Do Wojewody Opolskiego przekazano **5** spraw w celu ustalenia czy mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Od żadnej z wydanych w kontrolowanym okresie decyzji nie wniesiono odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Opolu.

Na dzień kontroli w OPS w Lubszy nie odnotowano sytuacji, w której w stosunku do osoby ubiegającej się o świadczenia rodzinne lub do osoby pobierającej te świadczenia uzyskano by informację o marnotrawieniu tych środków, co powodowałoby konieczność zmiany formy świadczenia z pieniężnej na rzeczową.

Dokumentację objętą kontrolą sprawdzono pod względem zasadności przyznania prawa do poszczególnych świadczeń rodzinnych, a także odmowy lub weryfikacji tego prawa oraz sposobu i trybu postępowania w zakresie ustalania prawa do tych świadczeń oraz terminowości ich wypłacania.

W poddanych kontroli sprawach nie wystąpił przypadek:

- pozostawiania dziecka pod opieką naprzemienną obojga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu, o którym mowa w art. 7 pkt 5 lit. e ustawy;
- ustalania dochodu z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, o którym mowa w art. 5 ust. 7a ustawy;
- przyznania dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka, o którym mowa w art. 9 ustawy;
- przyznania dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka, o którym mowa w art. 11a ustawy;

- przyznania dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadpodstawowej lub szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy;
- przyznania świadczenia pielęgnacyjnego osobom wskazanym w art. 17 ust. 1 pkt 2-4 ustawy;
- przyznania jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka opiekunowi faktycznemu dziecka;
- przyznania świadczenia rodzicielskiego ojcu dziecka na zasadach określonych w art. 17c ust. 2 ustawy.

1. Prawidłowość upoważnienia pracowników jednostki kontrolowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie świadczeń rodzinnych

Zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy postępowanie w sprawie świadczeń rodzinnych prowadzi organ właściwy, którym zgodnie z art. 3 pkt 11 ustawy jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta. Zgodnie z art. 20 ust. 3 ustawy organ właściwy może, w formie pisemnej, upoważnić swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

Wójt Gminy Lubsza, na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy, upoważnił Kierownika OPS w Lubszy do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych (Zarządzenie Wójta Gminy Lubsza z dnia 4 maja 2004 r. o nr WG.0152-10/2024). Jednocześnie, na wniosek Kierownika OPS w Lubszy Wójt Gminy Lubsza, w drodze Zarządzenia z dnia 18 czerwca 2013 r. nr WG.0050.76.2013, upoważnił starszego pracownika socjalnego do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w przedmiocie świadczeń rodzinnych jak również, stosownie do treści art. 20 ust. 3 ustawy, udzielił umocowania dwóm pracownikom OPS w Lubszy do prowadzenia

postępować w sprawach przyznania świadczeń rodzinnych, z wyłączeniem wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach (Zarządzenie Wójta Gminy Lubsza z dnia 12 kwietnia 2016 r. nr WG.0050.50.2016 oraz Upoważnienie z dnia 18 lutego 2020 r. nr WG.0052.4.2020).

Upoważnienie udzielone Kierownikowi OPS w Lubszy przez Wójta Gminy Lubsza zostało wadliwie udzielone, gdyż Zarządzenie Wójta Gminy Lubsza z dnia 4 maja 2004 r. nr WG.0152-10/04 nie zawiera imiennego oznaczenia osoby upoważnianej, a jedynie pełnioną funkcję w ramach organizacji OPS w Lubszy – Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubszy.

Zgodnie z treścią art. 268a k.p.a. organ administracji publicznej może upoważniać, na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, pracowników obsługujących ten organ do załatwiania spraw w jego imieniu w ustalonym zakresie, a w szczególności do wydawania decyzji administracyjnych, postanowień, zaświadczeń, a także do poświadczania za zgodność odpisów dokumentów przedstawionych przez stronę na potrzeby prowadzonych postępowań z oryginałem. Powyższy przepis nakłada na organ administracji konieczność oznaczenia osoby upoważnianej co do imienia i nazwiska. W przypadku jednostki kontrolowanej funkcja kierownika jest sprawowana przez jedną osobę przez okres 35. lat, zatem w kontekście prowadzonych czynności kontrolnych nie istniał problem identyfikacji osoby, na rzecz której udzielone zostało upoważnienie, niemniej charakter stwierdzonej nieprawidłowości oraz jego potencjalne negatywne następstwa dla funkcjonowania ośrodka wymagają korekty poprzez wydanie upoważnienia spełniającego warunki przewidziane w art. 268a k.p.a.

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia w opisanym wyżej zakresie.

2. Prawdliwość postępowania jednostki kontrolowanej w zakresie obowiązku utworzenia komórki organizacyjnej do realizacji świadczeń rodzinnych, braku nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej oraz nienaruszeniu norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej

Zgodnie z normą prawną wyrażoną w art. 20 ust. 4 ustawy, w przypadku upoważnienia kierownika ośrodka pomocy społecznej do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń rodzinnych, w ośrodku tym tworzy się komórkę organizacyjną do realizacji świadczeń rodzinnych. Realizacja świadczeń rodzinnych nie może

powodować nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej, a także nie może naruszać norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej.

Zgodnie z treścią § 16 Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubczy, stanowiącego załącznik do Zarządzenia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubczy z dnia 27 grudnia 2021 r. nr OPS.KR.021.15.2021 w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubczy, prowadzenie postępowań w zakresie ustawy o świadczeniach rodzinnych należy do kompetencji pracownika na stanowisku ds. świadczeń rodzinnych.

Zastrzeżenia budzi kwestia powierzenia pracownikowi socjalnemu realizacji zadań wynikających z ustawy, w sytuacji niespełnienia przez OPS w Lubczy standardów zatrudnia przewidzianych w art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 ze zm.). Zgodnie z treścią Zarządzenia Wójta Gminy Lubcza z dnia 18 czerwca 2013 r. nr WG.0050.76.2013 starszy pracownik socjalny otrzymał upoważnienie do prowadzenia postępowań administracyjnych w przedmiocie ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych i wydawania decyzji w tych sprawach. Powodem dla udzielenia powyższego upoważnienia były względy związane z koniecznością zapewnienia sprawnego funkcjonowania jednostki w sytuacji nieobecności Kierownika W trakcie kontroli stwierdzono podpisanie przez pracownika socjalnego decyzji z dnia 31 października 2024 r. nr OPS.SR.5210.II.51.2024. Zgodnie z zapewnieniami udzielonymi przez Kierownika OPS w Lubczy, czynności podejmowane przez pracownika socjalnego w granicach udzielonego upoważnienia miały charakter incydentalny. Powyższe stanowi naruszenie normy prawnej wyrażonej w art. 20 ust. 4 ustawy, bowiem ustawodawca wyraźnie wskazuje istnienie prymatu zadań związanych z pomocą społeczną nad zadaniami wynikającymi z ustawy. Sytuacja, w której pracownik socjalny wykonuje nie tylko zadania pomocy społecznej, ale wydaje również decyzje administracyjne w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych rzutuje negatywnie na realizację zadań pomocy społecznej. Powodem dla powyższego stanowiska jest fakt, iż podpisanie decyzji musi zostać każdorazowo poprzedzone wnikliwą analizą zawartej w niej treści oraz innymi czynnościami wymagającymi dużego nakładu pracy. W związku z powyższym zasadny byłoby powierzenie wydania decyzji

w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych pracownikowi, który nie realizuje zadań pomocy społecznej.

Przedmiotowe rozstrzygnięcia znajdują uzasadnienie biorąc pod uwagę liczbę pracowników socjalnych zatrudnionych w OPS w Lubszy oraz liczbę mieszkańców Gminy Lubsza. Zgodnie z treścią informacji przekazanej przez Kierownika OPS w Lubszy na dzień przeprowadzenia czynności kontrolnych w jednostce OPS w Lubszy zatrudniał 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy, podczas gdy liczba mieszkańców Gminy Lubsza wynosiła 8702 osoby. Powyższe odzwierciedla stan na dzień 25 kwietnia 2025 r., tj. dzień wydania Zarządzenia Wójta Gminy Lubsza nr WG.0050.57.2025 w sprawie przedstawienia Raportu o stanie Gminy Lubsza za rok 2024 (Raport stanowił załącznik do zarządzenia).

Zgodnie z treścią art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 ze zm.) Ośrodek pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - centrum usług społecznych, zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku **jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców** lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Biorąc pod uwagę fakt, iż zgodnie z ustaleniami kontroli spośród wszystkich zweryfikowanych decyzji w przedmiocie świadczeń rodzinnych, wydanych przez OPS w Lubszy w okresie objętym kontrolą, wystąpił wyłącznie pojedynczy przypadek naruszenia normy przewidzianej w art. 20 ust. 4 ustawy poprzez podpisanie decyzji przez pracownika socjalnego, powyższe należy uznać za uchybienie w realizacji zadań przez OPS w Lubszy, niemające jednocześnie rozstrzygającego wpływu na ocenę prowadzonego postępowania kontrolnego.

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia w opisanym wyżej zakresie.

3. Zasadność przyznawania i odmowy przyznania świadczeń rodzinnych pod względem zgodności z obowiązującym prawem

3.1 Ustalenia dotyczące wszystkich świadczeń rodzinnych

Zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy postępowanie w sprawie świadczeń rodzinnych prowadzi organ właściwy, którym zgodnie z brzmieniem art. 3 pkt 11 ustawy jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie rodzinne lub otrzymującej świadczenie rodzinne.

W trakcie kontroli stwierdzono, że wszystkie wydane w kontrolowanym okresie decyzje zawierały prawidłowe oznaczenie organu właściwego tj. Wójta Gminy Lubsza.

We wszystkich kontrolowanych przypadkach, gdy prawo do świadczeń rodzinnych zależne było od ustalenia dochodu rodziny, organ I instancji ustalił wysokość miesięcznego dochodu rodziny w sposób prawidłowy.

Przyznanie lub odmowa prawa do świadczeń rodzinnych oraz orzeczenie w zakresie nienależnie pobranych świadczeń każdorazowo następowało w formie decyzji administracyjnej.

Decyzje zawierały wszystkie części składowe wymienione w art. 107 § 1 k.p.a. W kontrolowanych decyzjach rozstrzygających w zakresie świadczeń rodzinnych organ przywoływał przepisy ustawy, k.p.a. oraz aktów wykonawczych do ustawy, w szczególności Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1340) oraz – w zależności od czasu, w którym został złożony wniosek - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r. poz. 1481) lub rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny

i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2024 r. poz. 1238).

3.2 Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego

We wszystkich kontrolowanych przypadkach zasiłek rodzinny został przyznany osobom, które spełniały warunki określone w art. 1 w zw. z art. 4 ust. 2 oraz art. 6 ust. 1, 1a i 1b ustawy w prawidłowej wysokości, stosownie do wieku dziecka, tj. zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1–3 ustawy.

Ustalając prawo do zasiłku rodzinnego, organ działał zgodnie z art. 5 ust. 1 i 2 ustawy, czyli gdy dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 674,00 zł lub w przypadku, gdy członkiem rodziny było dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności - 764,00 zł.

W poddanych kontroli sprawach wystąpiły **3** przypadki, o których mowa w art. 5 ust. 3-3c ustawy. Ze względu na okoliczność, że dochód rodziny przekroczył kwotę, o której mowa w art. 5 ust. 1 i 2 ustawy organ ustalał, czy wnioskodawca spełnia warunki do uzyskania prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługujących rodzinie w okresie zasiłkowym, na który jest ustalane prawo do świadczeń rodzinnych a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny, co jest zgodne z art. 5 ust. 3-3c ustawy.

W sytuacji utraty dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy lub po tym roku, ustalając ich dochód, organ nie uwzględniał dochodu utraconego, co jest zgodne z art. 5 ust. 4 ustawy.

W przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny po roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy dochód ustalano na podstawie dochodu członka rodziny, powiększonego o kwotę osiągniętego dochodu za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu, jeżeli dochód ten był uzyskiwany w okresie, na który ustalane było prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego, co jest zgodne z art. 5 ust. 4b ustawy.

Ustalając dochód z gospodarstwa rolnego (**2** wnioski), organ dokonał obliczeń zgodnie z przepisami art. 5 ust. 8 ustawy, tj. przyjmując, że z 1 ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie

w drodze obwieszczenia, przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1176), w oparciu o obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 20 września 2024 r. w sprawie wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego w 2023 r. (M.P. z 2024 r. poz. 820).

W poddanej kontroli dokumentacji stwierdzono **3** przypadki przyznania prawa do zasiłku rodzinnego osobie, której prawo do świadczeń rodzinnych w stosunku do danego dziecka uzależnione było od ustalenia na rzecz tego dziecka od jego rodzica świadczenia alimentacyjnego na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd.

Weryfikacji poddano **1** przypadek przyznania przez organ dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w wysokości 400,00 zł, zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy.

W **7** spośród poddanych kontroli postępowań, dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej był przyznawany zgodnie z art. 12a ust. 1 i 2 ustawy, tj. rodzicowi na trzecie i następne dziecko, w wysokości 95,00 zł miesięcznie.

Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka przyznano rodzicom na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka do ukończenia 16 roku życia (**3** przypadki), ponieważ legitymowało się orzeczeniem o niepełnosprawności, co jest zgodne z art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy. Organ przyznawał dodatek w wysokości 110,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia do ukończenia 24. roku życia, co jest zgodne z art. 13 ust. 2 ustawy.

Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego (**15** przypadków) organ przyznawał jednorazowo w wysokości 100,00 zł na dziecko, w związku z rozpoczęciem roku szkolnego albo rocznego przygotowania przedszkolnego, na wniosek rodzica, złożony do dnia zakończenia okresu zasiłkowego, w którym rozpoczęto rok szkolny albo roczne przygotowanie przedszkolne, co jest zgodne z art. 14 ust. 1-4 ustawy.

Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania organ przyznawał rodzicowi dziecka w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, w przypadku dojazdu do

szkoły ponadpodstawowej, a także szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki w zakresie odpowiadającym nauce w szkole ponadpodstawowej, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy (8 przypadków). Organ każdorazowo przyznał dodatek w wysokości 69,00 zł miesięcznie.

We wszystkich poddanych kontroli przypadkach dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania był przyznany na okres 10 miesięcy w roku, w okresie pobierania nauki od września do czerwca następnego roku kalendarzowego, co jest zgodne z art. 15 ust. 2 ustawy.

W poddanych kontroli postępowaniach zakończonych wydaniem decyzji odmownych powodem odmowy przyznania prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego było niespełnianie warunku określonego w art. 5 ust. 1 i 2 ustawy, tj. przekroczenie kryterium dochodowego, co zostało właściwie udokumentowane i obliczone w toku postępowania.

W poddanych kontroli sprawach wystąpiły 4 przypadki utraty dochodu powodujące, że prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego ustalano od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła utrata dochodu, nie wcześniej jednak niż od miesiąca złożenia wniosku, o którym mowa w art. 24 ust. 6 ustawy.

W przypadku przyznania świadczeń rodzinnych po uwzględnieniu utraty dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej, po upływie 3 miesięcy, licząc od dnia utraty dochodu, ustalone prawo do świadczeń rodzinnych było w myśl art. 24 ust. 6a ustawy weryfikowane z uwzględnieniem art. 5 ust. 4c ustawy.

W przypadku wniosków inicjujących wszczęcie postępowań zakończonych wydaniem decyzji przyznających prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego z dnia 12 listopada 2024 r. nr OPS.SR.5210.II.54.2024, decyzji z dnia 28 października 2024 r. nr OPS.SR.5210.II.43.2024, decyzji z dnia 2 grudnia 2024 r. nr OPS.SR.5210.II.60.2024 oraz decyzji z dnia 31 października 2024 r. nr OPS.SR.5210.II.49.2024 stwierdzono że nie zostały zamieszczone informacje o dokumentach wnoszonych przez wnioskodawców wraz z wnioskiem pomimo faktu ich obecności w aktach poszczególnych postępowań. Dodatkowo, w przypadku decyzji

z dnia 25 października 2024 r. nr OPS.SR.5210.II.35.2024 w cz. I pkt 3 wniosku w rubryce dedykowanej do określenia składu osobowego rodziny wnioskodawcy oznaczono wyłącznie dziecko.

Zastrzeżenia budzą rozstrzygnięcia decyzji wydanych na podstawie art. 5 ust. 3-3c ustawy. Organ każdorazowo wskazuje w nich, że przyznaje na rzecz poszczególnych dzieci świadczenia w formie zasiłku rodzinnego oraz poszczególnych dodatków do zasiłku rodzinnego, o które wnioskowała strona, po czym w dalszej kolejności organ wskazuje, że w rezultacie przekroczenia kryterium dochodowego określa łączną kwotę do wypłaty w wysokości innej niż wynikająca z sumy wskazanych wyżej zasiłków wraz z dodatkami. Praktyka taka jest błędna, bowiem treść rozstrzygnięcia powinna być sformułowana w sposób precyzyjny, klarowny i nie budzący wątpliwości interpretacyjnych. Należy mieć na uwadze, że w przypadku decyzji wydawanych na podstawie art. 5 ust. 3-3c ustawy ustalana jest kwota do wypłaty stanowiąca różnicę pomiędzy łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny. Stwierdzenie w pierwszej części rozstrzygnięcia, że organ właściwy postanawia przyznać wnioskowane zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłku rodzinnego, a następnie wskazanie kwoty do wypłaty niższej niż wynikająca z zsumowania kwot tych świadczeń w wysokości przewidzianej ustawą powoduje, że rozstrzygnięcie jest dla strony nieczytelne i może wprowadzić ją w błąd. W treści rozstrzygnięcia organ powinien precyzyjnie określić, jaka kwota będzie wypłacana stronie, a następnie w treści uzasadnienia przytoczyć zastosowane w sprawie przepisy prawa oraz szczegółowo wyjaśnić – w odniesieniu do stanu faktycznego sprawy – jak została ustalona kwota podlegająca wypłacie.

Rozstrzygnięcie to jeden z najważniejszych elementów składowych decyzji administracyjnej, który stanowi jej istotę i wyraża rezultat stosowania normy prawa materialnego do konkretnego przypadku, w kontekście okoliczności faktycznych sprawy na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego. Rozstrzygnięcie (osnowa decyzji) musi być sformułowane w taki sposób, aby nie było wątpliwości, czego ono dotyczy, jakie uprawnienia zostały przyznane stronie lub jakie obowiązki zostały na nią nałożone³. Jest to istotne, tym bardziej że w sytuacji, gdy występuje

³ por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 18 lipca 2019 r. sygn. akt I OSK 327/19

rozbieżność pomiędzy zawartym w decyzji rozstrzygnięciem, a jej uzasadnieniem, w każdym przypadku prymat należy przyznać treści rozstrzygnięcia⁴.

Za wyjątkiem decyzji wydanych na podstawie art. 5 ust. 3-3c ustawy, we wszystkich poddanych kontroli sprawach zakończonych wydaniem decyzji w przedmiocie przyznania prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego organ sporządzał uzasadnienia, które nie spełniały wymogów określonych w art. 107 § 3 k.p.a., w szczególności w zakresie wymogów sformułowanych dla uzasadnienia faktycznego decyzji administracyjnej, które winny zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej. W konstruowanych uzasadnieniach faktycznych decyzji organ nie wskazywał dowodów, na których się oparł podczas ustalania stanu faktycznego w odniesieniu do decyzji wydawanych kierując się zapisami art. 5 ust. 1 ustawy. Ujęty w art. 107 § 3 k.p.a. obowiązek wskazania w uzasadnieniu decyzji administracyjnej dowodów, na których oparł się organ przy ustalaniu stanu faktycznego jest przejawem realizacji wyrażonej w art. 11 k.p.a. zasady przekonywania oraz ujętej w art. 8 k.p.a. zasady pogłębiania zaufania obywateli do organów państwa oraz świadomości i kultury prawnej obywateli. Organ administracji publicznej powinien zająć stanowisko wobec całego materiału dowodowego zebranego w toku postępowania oraz uzasadnić jasno i należycie swoje stanowisko, a w szczególności uzasadnić, na jakiej podstawie uznał pewne fakty za prawdziwe⁵.

3.3 Świadczenia opiekuńcze

3.3.1 Zasiłek pielęgnacyjny

W poddanych kontroli postępowaniach w przedmiocie ustalenia prawa do zasiłku pielęgnacyjnego niniejsze świadczenie zostało przyznane:

- w **3** przypadkach niepełnosprawnemu dziecku, zgodnie z art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy;
- w **10** przypadkach osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, która legitymowała się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, zgodnie z art. 16 ust. 2 pkt 2 ustawy;

⁴ por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 2 lipca 2018 r. sygn. akt I OSK 873/18

⁵ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 14 października 2021 r., wydany w sprawie o sygn. akt I GSK 503/21

- w **2** przypadkach osobie, która ukończyła 75 lat, zgodnie z art. 16 ust. 2 pkt 3 ustawy;
- w **2** przypadkach osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, która legitymowała się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a niepełnosprawność ta powstała przed ukończeniem przez tę osobę 21. roku życia, zgodnie z art. 16 ust. 3 ustawy.

Akta poddanych kontroli postępowań zawierały kompletne wnioski o przyznanie zasiłku pielęgnacyjnego wraz z załączonymi do nich aktualnymi orzeczeniami o niepełnosprawności.

W przypadku wszystkich postępowań poddanych kontroli zasiłek pielęgnacyjny został przyznany w wysokości wynikającej z art. 16 ust. 4 ustawy, tj. w kwocie 215,84 zł miesięcznie do końca okresu ważności orzeczenia o niepełnosprawności.

W przypadku decyzji przyznających prawo do zasiłku pielęgnacyjnego z dnia 4 listopada 2024 r. nr OPS.SR.5211.II.78.2024 oraz decyzji z dnia 4 lutego 2025 r. nr OPS.SR.5211.II.7.2025 OPS w Lubczy sporządzał uzasadnienia, które nie spełniały wymogów określonych w art. 107 § 3 k.p.a., do czego odniesiono się szczegółowo w cz. II pkt 3.2 niniejszego dokumentu.

3.3.2 Świadczenie pielęgnacyjne

W przypadku **5** postępowań poddanych kontroli zakończonych przyznaniem prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, według zasad obowiązujących od dnia 1 stycznia 2025 r., niniejsze świadczenia zostały przyznane jednemu z rodziców dzieci, ponieważ sprawowali opiekę nad dzieckiem w wieku do ukończenia 18. roku życia, które legitymują się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Akta spraw w przedmiocie ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego zawierały wszystkie niezbędne dokumenty, w szczególności wnioski wraz z niezbędnymi oświadczeniami oraz orzeczenia o niepełnosprawności osób wymagających opieki, które w każdym poddanym kontroli przypadku zawierały wskazania konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby

w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Organ przyznawał świadczenia pielęgnacyjne w wysokości określonej w obwieszczeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wysokości świadczenia pielęgnacyjnego w roku 2024 (M.P. z 2023 r. poz. 1224), tj. w kwocie 2.988,00 zł. W oparciu o nowe obwieszczenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 listopada 2024 r. w sprawie wysokości świadczenia pielęgnacyjnego w roku 2025 (M.P. z 2024 r. poz. 967), po jego wejściu w życie, organ wydał decyzje zmieniające wydane w sprawach decyzje pierwotne od dnia 1 stycznia 2025 r. w zakresie wysokości świadczenia, podnosząc je do kwoty 3.287,00 zł.

Podobnie jak w przypadku zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami wnioski inicjujące wszczęcie postępowań zakończonych wydaniem decyzji przyznających prawo do świadczenia pielęgnacyjnego nie zawierały informacji o załącznikach wniesionych przez stronę wraz z wnioskiem.

3.4 Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

We wszystkich 5 poddanych kontroli postępowaniach w przedmiocie wypłaty jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka wniosek został złożony przez matkę lub ojca dziecka. Wszystkie wnioski zostały złożone w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka została przyznana osobom, których dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty kryterium dochodowego określonej w art. 15b ust. 2 ustawy, tj. kwoty 1.922,00 zł, co zostało należycie udokumentowane i obliczone w toku postępowania. Organ w każdym przypadku przyznał świadczenie jednorazowo w wysokości 1.000,00 zł.

Do wniosków o przyznanie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka wnioskodawcy każdorazowo załączali zaświadczenie lekarskie lub zaświadczenie wystawione przez położną, z którego wynikało, że kobieta będąca matką dziecka pozostawało pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu, co czyni zadość wymaganiom określonym w art. 15b ust. 5-6 ustawy.

Podobnie jak w przypadku zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz świadczeń pielęgnacyjnych wniosek inicjujący wszczęcie postępowania zakończone wydaniem decyzji przyznającej prawo do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka z dnia 22 stycznia 2025 r. nr OPS.SR.5213.II.1.2025 nie zawierał informacji o załącznikach wniesionych przez stronę wraz z wnioskiem.

3.5 Świadczenie rodzicielskie

W przypadku wszystkich poddanych kontroli postępowaniach w przedmiocie przyznania prawa do świadczenia rodzicielskiego wniosek inicjujący wszczęcie postępowania był składany przez matkę dziecka. Wniosek każdorazowo zawierał oświadczenie, zgodnie z którym wnioskodawczyni nie urodziła dziecka w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych, co stanowiłoby podstawę do obniżenia wysokości należnego świadczenia rodzicielskiego w myśl art. 17c ust. 6 ustawy.

W celu stwierdzenia braku istnienia przesłanek negatywnych przyznania świadczenia rodzicielskiego określonych w art. 17c ust. 9 pkt 1-5 ustawy, wnioskodawcy składali oświadczenia o braku istnienia tych przesłanek. Ponadto organ w toku postępowania dowodowego każdorazowo dokonywał weryfikacji informacji zawartych we wniosku.

W każdym kontrolowanym przypadku organ wydał decyzję przyznającą matce dziecka świadczenie rodzicielskie na okres 52 tygodni od dnia porodu w związku z okolicznością, że w realiach każdej sprawy nastąpiło urodzenie jednego dziecka przy jednym porodzie, co jest zgodne z art. 17c ust. 3 pkt 1 ustawy.

Wysokość świadczenia przysługującego za niepełny miesiąc kalendarzowy ustalana była zgodnie z art. 17c ust. 7 ustawy. Wówczas organ dzielił kwotę świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnożył przez liczbę dni kalendarzowych, za które świadczenie przysługuje.

W przypadku wszystkich decyzji przyznających prawo do świadczenia rodzicielskiego OPS w Lubczy sporządzał uzasadnienia, które nie spełniały wymogów określonych w art. 107 § 3 k.p.a., do czego odniesiono się szczegółowo w cz. II pkt 3.2 niniejszego dokumentu.

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia w opisanym wyżej zakresie.

4. Sposób i tryb postępowania w zakresie przyznania świadczeń rodzinnych

W każdym z przypadków poddanych kontroli postępowania w sprawie przyznawania świadczeń rodzinnych były wszczynane na wniosek strony.

Dokumentacja poddana kontroli zawierała zgodnie z art. 23 ust. 3 ustawy prawidłowo wypełniony wniosek zawierający dane:

- 1) osoby występującej o przyznanie świadczenia, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL oraz adres poczty elektronicznej i numer telefonu;
 - 2) dzieci pozostających na utrzymaniu osoby, o której mowa w ust. 1, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL, oraz odpowiednio:
 - a) zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e, art. 30 f ustawy z dnia 26 lipca o podatku dochodowym od osób fizycznych, dotyczące każdego członka rodziny,
 - b) zaświadczenia lub oświadczenia oraz dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych, tj.: prawomocne orzeczenie sądu orzekające rozwód lub separację, zaświadczenie pracodawcy albo oświadczenie o okresie, na który został udzielony urlop wychowawczy, oraz o okresach zatrudnienia i/lub inne dokumenty potwierdzające spełnianie warunków do przyznania lub ustalenia wysokości świadczenia rodzinnego będącego przedmiotem wniosku
- zgodnie z wymogami art. 23 ust. 4 ustawy.

Złożone przez strony wnioski o przyznanie świadczenia zawierały klauzulę zastępującą pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, o następującej treści: „Oświadczam, że jestem świadoma/świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”, co jest zgodne z art. 23 ust. 2a ustawy.

W poddanych kontroli postępowaniach w przypadku utraty lub uzyskania dochodu przez członków rodziny w aktach sprawy do wniosku załączone były dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość, zgodnie z art. 23 ust. 4d ustawy w związku z art. 3 pkt 1 ustawy.

OPS w Lubszy, prowadząc postępowanie w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych, realizował wynikający z art. 23b ust. 1 ustawy obowiązek samodzielnego uzyskania lub weryfikacji odpowiednich informacji zawartych we wniosku.

W aktach postępowań prowadzonych przez OPS w Lubszy, zakończonych wydaniem decyzji w przedmiocie uznania za nienależnie pobrane zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz zasiłku pielęgnacyjnego, stwierdzono brak wydruku metryki sprawy. Zgodnie z treścią art. 66a § 3 k.p.a. metryka sprawy, wraz z dokumentami, do których odsyła, stanowi obowiązkową część akt sprawy i jest na bieżąco aktualizowana. Powyższy przepis wprost nakłada na organ obowiązek założenia po wszczęciu postępowania metryki sprawy oraz bieżącego wyszczególniania wszystkich czynności istotnych dla załatwienia sprawy. Powyższe zostało skorygowane w trakcie czynności kontrolnych w jednostce przez pracownika merytorycznego który uzupełnił akta postępowań o brakujące metryki, jednakże treść wydruków zawierała czynności podejmowane również w innych postępowaniach prowadzonych przez OPS w Lubszy w odniesieniu do tych samych osób. Zgodnie z treścią art. 66a § 2 k.p.a. w treści metryki sprawy wskazuje się wszystkie osoby, które uczestniczyły w podejmowaniu czynności w postępowaniu administracyjnym oraz określa się wszystkie podejmowane przez te osoby czynności wraz z odpowiednim odesłaniem do dokumentów określających te czynności, zatem każde postępowanie administracyjne prowadzone przez organ administracji publicznej winno zawierać osobną metrykę odzwierciedlającą czynności podejmowane w tym konkretnym postępowaniu.

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia w opisanym wyżej zakresie.

5. Terminowość ustalania prawa oraz wypłacania należnych świadczeń rodzinnym wnioskodawcom

We wszystkich sprawach poddanych kontroli organ terminowo ustalał prawo do świadczeń rodzinnych. Wypłata należnych świadczeń osobie uprawnionej dokonywana była zawsze dopiero po doręczeniu decyzji przyznającej prawo do tego świadczenia.

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości

W trakcie kontroli stwierdzono:

1. Uchybienia, polegające na:

- 1) braku w aktach sprawy w momencie rozpoczęcia czynności kontrolnych w jednostce metryk prowadzonych postępowań w przypadku decyzji stwierdzających nienależnie pobrane zasiłki rodzinne wraz z dodatkami oraz decyzji stwierdzającej nienależnie pobrany zasiłek pielęgnacyjny, co narusza art. 66a § 3 k.p.a.;
- 2) kumulacji kilku postępowań na jednym wydruku metryki w przypadku decyzji stwierdzających nienależnie pobrane zasiłki rodzinne wraz z dodatkami oraz decyzji stwierdzającej nienależnie pobrany zasiłek pielęgnacyjny, co narusza art. 66a § 2 k.p.a.;
- 3) powierzeniu pracownikowi socjalnemu realizacji zadań wynikających z ustawy, w sytuacji niespełnienia przez OPS w Lubczy standardów zatrudnienia przewidzianych w art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214), co narusza art. 20 ust. 4 ustawy.

2. Nieprawidłowości, polegające na:

- 1) nieprecyzyjnym sformułowaniu rozstrzygnięć decyzji przyznających prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, wydanych na podstawie art. 5 ust. 3-3c ustawy, co narusza art. 107 § 1 pkt. 5 k.p.a.;
- 2) uzasadnianiu decyzji administracyjnych w sposób niewyczerpujący wymogów określonych w art. 107 § 3 k.p.a., w odniesieniu do decyzji w przedmiocie zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia rodzicielskiego;
- 3) udzieleniu Kierownikowi OPS w Lubczy przez Wójta Gminy Lubsza upoważnienia na podstawie art. 20 ust. 3 bez imiennego oznaczenia osoby upoważnianej, co narusza art. 268a k.p.a.

Nieprawidłowości stwierdzone w trakcie kontroli powstały w związku z:

- 1) niewystarczającym nadzorem kierownika OPS w Lubczy nad realizowanymi zadaniami;
- 2) niewłaściwym stosowaniem przepisów prawa materialnego i procesowego przez osoby prowadzące postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia

Jednostka kontrolowana nie wniosła zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego.

V. Zalecenia i wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami i nieprawidłowościami, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej

zalecam:

- 1) zapewnienie prawidłowego wykonywania zadań realizowanych na podstawie ustawy poprzez zwiększenie nadzoru Kierownika OPS w Lubszy nad zadaniami realizowanymi w kontrolowanym zakresie przez pracowników ośrodka;
- 2) konsekwentne prowadzenie w aktach metryk spraw na przestrzeni całości toczącego się postępowania administracyjnego, zgodnie z art. 66a §3 k.p.a.;
- 3) prowadzenie oddzielnych metryk sprawy dla każdego z prowadzonych postępowań administracyjnych, zgodnie z art. 66a § 2 k.p.a.;
- 4) realizację zadań wynikających z ustawy w sposób zgodny z postanowieniami art. 20 ust. 4 ustawy, poprzez nieobciążanie pracowników socjalnych zadaniami wynikającymi z ustawy o świadczeniach rodzinnych w realiach niespełnienia przez Gminę Lubsza norm zatrudnienia pracowników socjalnych, wynikających z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 5) formułowanie rozstrzygnięć wydawanych decyzji administracyjnych w sposób zgodny z treścią art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a.;
- 6) formułowanie uzasadnień wydawanych decyzji administracyjnych w sposób zgodny z treścią art. 107 § 3 k.p.a.;
- 7) udzielenie Kierownikowi OPS w Lubszy upoważnienia do dokonywania czynności w imieniu organu właściwego, zgodnie z treścią art. 20 ust. 3 ustawy, w sposób zgodny z postanowieniami art. 268a k.p.a.

VI. Na podstawie art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224 ze zm.) proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia

stwierdzonych nieprawidłowości, w terminie **30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu**.

- VII.** Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224 ze zm.) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. Wojewody Opolskiego

Małgorzata Krajewska
Zastępca Dyrektora
Wydział Polityki Społecznej